

BARTOSZ NOWAKOWSKI

Polityka państwa dotycząca dostępu osób cywilnych do broni w kontekście wojny na Ukrainie i pandemii Covid-19

State Policy on Civilian Access to Weapons in the Context of the War in Ukraine and the Covid-19 Pandemic

The aim of this article is to present the impact of state policy on civilians' access to weapons in the context of the war in Ukraine and Covid-19 pandemic. In the context of the above mentioned research objective, the article examines all currently possible forms of civilian access to weapons in the Republic of Poland: sport, hunting, collecting, personal protection, protection of persons and property, historical reconstructions, commemoration, training and others. In the first part of the discussion, the statistical data of the Police Headquarters on the access of civilians to weapons were analyzed. Then, the shortcomings of the current law were pointed out and *de lege ferenda* proposals for the most urgent and necessary legislative changes were made. The need for urgent legislative and administrative changes in the area of the current law was pointed out, with special emphasis on its adaptation to EU directives. It was recommended that there was an urgent need to introduce an electronic system for the collection and analysis of data on weapons permits, as required by the EU Directive; the need to adapt the categories of weapons contained in the EU Directive to the UoBiA; to move away from "to-target" permits to four levels of permits and to move away from specifying the number and type of weapons in the administrative decision; and finally, to regulate at the legislative level the rules for the storage of weapons, which are currently regulated by an implementing regulation.

KEYWORDS: weapons, law, administration, state policy, act on weapons and ammunition

SŁOWA KLUCZOWE: broń, prawo, administracja, polityka państwa, ustawa o broni i amunicji

BARTOSZ NOWAKOWSKI, doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu w Siedlcach, ORCID – 0000-0002-7182-4600, e-mail: bartosz.nowakowski@uws.edu.pl

1 | Wprowadzenie – kontekst geopolityczny

24 lutego 2022 Federacja Rosyjska dokonała militarnej inwazji na Ukrainę, która stanowiła eskalację wojny trwającej od 2014 roku. Została ona poprzedzona rosyjskim żądaniem wykluczenia możliwości dalszego poszerzania NATO i redukcji potencjału militarnego sojuszu w Europie Środkowo-Wschodniej do stanu sprzed 1997^[1]. Już na przełomie października i listopada 2021 Rosja zaczęła gromadzić swoje wojska wzdłuż granicy z Ukrainą. W lutym 2022 przeprowadzone zostały ćwiczenia wojskowe na terenie Białorusi wspólne z siłami zbrojnymi tego kraju, po których wojska rosyjskie nie wróciły już do Rosji, ale przeszły do ofensywy militarnej na Ukrainę^[2]. *Ipsa facto* Rzeczpospolita Polska stała się państwem bezpośrednio graniczącym z krajem, na terenie którego toczy się wojna^[3] ze wszystkimi konsekwencjami takiego stanu rzeczy. W kontekst niepokojów we wschodniej części Europy, wywołanych powyższą sytuacją militarną, bez cienia wątpliwości wpisała się również wcześniejsza, globalna pandemia Covid-19, która w znaczny sposób zachwiała dotychczasowymi fundamentami światowego bezpieczeństwa. W Polsce pierwszy przypadek zakażenia koronawirusem stwierdzono 4 marca 2020^[4]. W okresie od 14 do 20 marca 2020 obowiązywał w Polsce stan zagrożenia epidemicznego^[5],

¹ Polska Agencja Prasowa, *Rosja opublikowała propozycje „gwarancji bezpieczeństwa”, których chce od zachodu*, <https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C1030926%2Crosja-opublikowala-propozycje-gwarancji-bezpieczenstwa-ktorych-chce-od>.

² Polska Agencja Prasowa, *Ukraiński MSW: rozpoczęła się inwazja, doszło do ataków rakietowych na Kijów i Charków*, <https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C1089875%2Cukrainskie-msw-rozpoczela-sie-inwazja-doszlo-do-atakow-rakietowych-na>; Andrzej Wilk, *Rosyjska demonstracja siły na Białorusi i oceanie światowym*, Ośrodek Studiów Wschodnich, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2022-01-24/rosyjska-demonstracja-sily-na-bialorusi-i-oceanie-swiatowym>.

³ W artykule pominięta zostanie dyskusyjna kwestia terminologii inwazji zbrojnej Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, która zarówno w polityce międzynarodowej, jak i w dyskusjach ekspertów określana jest w zróżnicowany sposób. Przykładowo prezydent Rosji nazywa ją „специальная военная операция” – por. ТАСС, *Путин объявил о начале военной операции на Украине*, <https://tass.ru/politika/13825671>.

⁴ Por. Ministerstwo Zdrowia, *Pierwszy przypadek koronawirusa w Polsce*, <https://web.archive.org/web/20200304112521/https://www.gov.pl/web/zdrowie/pierwszy-przypadek-koronawirusa-w-polsce>.

⁵ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego, Dz. U. z 2020 r., poz. 433.

a od 15 marca 2020 wprowadzono na granicach Polski kordon sanitarny, znacząco ograniczający ruch graniczny^[6]. Od 20 marca 2020 do 15 maja 2022, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia, obowiązywał w Polsce stan epidemii^[7], a od 16 maja 2022 ponownie stan zagrożenia epidemicznego^[8], który rozporządzeniem Ministerstwa Zdrowia został odwołany dopiero z dniem 1 lipca 2023^[9].

Nie ulega wątpliwości, że powyższe sytuacje związane tak z zagrożeniem zdrowia, jak i bezpieczeństwa militarnego państwa wywołały szereg zmian w dostępie osób cywilnych do broni palnej zarówno na płaszczyźnie działań politycznych skoncentrowanych w zasadniczej mierze na pracach legislacyjnych, jak i zmian na płaszczyźnie społecznej. Na nowo zintensyfikowały się dyskusje wokół art. 85 ust. 1 Konstytucji RP^[10], dotyczącego obywatelskiego obowiązku obrony ojczyzny i to nie tylko w politycznej przestrzeni zinstytucjonalizowanej obrony narodowej państwa^[11], ale również w szerokiej debacie społecznej, szkoleniach oraz w zjawisku wzrastającej liczby

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie przywrócenia tymczasowo kontroli granicznej osób przekraczających granicę państwową stanowiącą granicę wewnętrzną, Dz. U. z 2020 r., poz. 434; Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie czasowego zawieszenia lub ograniczenia ruchu granicznego na określonych przejściach granicznych, Dz. U. z 2020 r., poz. 435.

⁷ Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 1 lutego 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, Dz. U. z 2022 r., poz. 340.

⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, Dz. U. z 2022 r., poz. 1025.

⁹ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego, Dz. U. z 2023 r., poz. 1118.

¹⁰ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. 1997 r., nr 78 poz. 483.

¹¹ Sztandarowym przykładem tego procesu może być: Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, Dz. U. z 2022 r., poz. 655.

uzyskiwanych pozwoleń na broń przez osoby cywilne^[12]. Czy jednak – poza samymi decyzjami resortowymi – polityka państwa przełożyła się na skuteczną realizację art. 85 ust. 1 Konstytucji RP w przestrzeni obywatelskiej? Jakich zmian na poziomie ustawowym należałoby dokonać, aby te działania zintensyfikować? Jakie wnioski płyną z oceny dostępnych danych i badań dotyczących osób cywilnych posiadających broń?

2 | Badania i analiza danych dotyczących dostępu osób cywilnych do broni w latach 2017-2022

Od przynajmniej kilkunastu lat Komenda Główna Policji (dalej: KGP) publikuje statystyki dotyczące dostępu osób cywilnych do broni za rok ubiegły^[13]. Dane te warto poddać analizie, gdyż mają lub mogą mieć w najbliższej przyszłości niebagatelny wpływ na politykę państwa polskiego dotyczącą dostępu osób cywilnych do broni oraz realizację obywatelskiego obowiązku obrony państwa w kontekście art. 85 ust. 1 Konstytucji RP. Aby jasno sprecyzować symetrię czasową, w analizie tych danych przyjmujemy jako pierwsze zestawienie za lata 2017-2019, czyli trzyletni okres stabilizacji politycznej Polski oraz drugie zestawienie za lata 2020-2022, czyli trzyletni czasokres obejmujący pandemię Covid-19 i wojnę na Ukrainie.

¹² Paulina Nowosielska i Patrycja Otto, *Polacy ruszyli po broń palną. Kolekcjonerzy i sportowcy uzbrojeni po zęby*, <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/kraj/artykuly/8661048,bron-palna-pozwolenie-na-bron-kolekcjonerska-sportowa.html>; Wiktor Ferfecki, *Polacy zbroją się na potęgę. Liczba pozwoleń na broń wystrzeliła*, <https://www.rp.pl/spoleczenstwo/art35744532-polacy-zbroja-sie-na-potege-liczba-pozwolen-na-bron-wystrzelila>; Justyna Sobolak, *Polacy zbroją się na potęgę. Liczba pozwoleń na broń wystrzeliła. Mamy nowe dane*, <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/jak-uzyskac-pozwolenie-na-bron-polacy-coraz-czesciej-sie-zbroja/508gf3q>; Frag Out! Magazine – firearms, military, tactical, *Broń palna w Polsce – policyjne statystyki AD 2022*, <https://www.youtube.com/watch?v=xUkx5wdwB9Q>.

¹³ Komenda Główna Policji [dalej KGP], *Broń – pozwolenia*, <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/bron/186394,Bron-pozwolenia.html>.

2.1. Dane statystyczne – prezentacja i sumaryczna analiza

Tabela 1^[14]

Liczba pozwoleń w danym celu						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
sportowy	25 940	30 792	35 045	39 205	45 895	58 784
łowiecki	125 326	127 768	129 347	130 448	132 501	134 765
kolekcjonerski	11 556	18 064	24 031	30 256	39 529	59 240
ochrona osobista	40 928	36 499	33 528	32 184	31 419	30 877
ochrona osób i mienia	9	9	9	9	9	10
rekonstrukcji historycznych	60	64	68	72	86	94
pamiątkowy	1691	1668	1727	1742	1738	1730
szkoleniowy	435	575	723	826	940	1082
inny	179	163	173	174	182	169
ogółem	206 124	215 602	224 651	234 916	252 299	286 751

Przywołane w powyższej tabeli dane bez cienia wątpliwości wskazują, że w społeczeństwie utrzymuje się tendencja wzrostowa nasycenia Polski i Polaków bronią różnych typów i rodzajów^[15]. Na 31 grudnia 2022 mamy już 7,58 pozwolenia oraz nieco ponad 20 sztuk broni w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, czyli średnio 2 sztuki broni na 100 obywateli. Zdecydowanie najszybciej rośnie liczba posiadaczy pozwoleń na broń wydawanych do celów kolekcjonerskich. Na dzień 31 grudnia 2022 było ich 59 240^[16], natomiast 31 grudnia 2017, czyli w pierwszym, przyjętym przez nas roku analitycznym – 11 556. W ciągu 6 lat nastąpił zatem przyrost o 47 684 pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich. Daje to 412,63% przyrostu tego rodzaju pozwoleń. W perspektywie przyjętych czasokresów wygląda to jeszcze bardziej interesująco; mianowicie w latach 2017-2019 nastąpił „skok” przedmiotowych pozwoleń z liczby 6 762 do liczby 24 031, czyli wzrost o 17 269 pozwoleń. Natomiast już w latach 2020-2022, czyli

¹⁴ KGP, Broń – pozwolenia.

¹⁵ Maciej Rozwadowski, *Pozwolenia na broń oraz broń w Polsce w latach 2014-2022 – analiza statystyk Policji*, <https://trybun.org.pl/2023/02/26/pozwolenia-na-bron-oraz-bron-w-polsce-w-latach-2014-2022-analiza-statystyk-policji/>; Redakcja Milmag.pl, *Broń w Polsce w 2022: Wzrost w roku wojny*, <https://milmag.pl/bron-w-polsce-w-2022-wzrost-w-roku-wojny/>.

¹⁶ Jarosław Lewandowski, „Statystycznie jest coraz lepiej” *Strzałpl. Pro libertate*, 3 (2023): 6.

w czasie pandemii Covid-19 i konfliktu na Ukrainie, liczby tych pozwoleń zwiększyły się z 24 031 do 59240 czyli o 35209 pozwoleń^[17]. Dokonując zatem matematycznego przeliczenia z liczb faktycznych wydanych pozwoleń na wskaźnik procentowy, między tymi przyjętymi czasookresami nastąpił 103,88% wzrost.

Podobny wzrost nastąpił również w odniesieniu do pozwoleń wydawanych na broń do celów sportowych. Na dzień 31 grudnia 2022 było ich 58 784, natomiast 31 grudnia 2017, czyli w pierwszym, przyjętym przez nas roku analitycznym – 25 940. W ciągu sześciu lat nastąpił zatem przyrost o 32 844 pozwoleń na broń do celów sportowych, co daje 126,62% przyrost tego rodzaju pozwoleń. Jest to równie widoczne, gdy weźmie się pod uwagę różnice pomiędzy wskazanymi czasokresami: w latach 2017-2019 nastąpił „skok” przedmiotowych pozwoleń z liczby 20 960 do liczby 35 045, czyli o 14 085 pozwoleń, natomiast w latach 2020-2022 liczba tych pozwoleń zwiększyła się z 35 045 do 58 784, czyli o 23 739 pozwoleń^[18]. Przeliczając zatem liczby faktyczne wydanych pozwoleń na wskaźnik procentowy, mamy wzrost o 68,54%.

Niestety policyjne statystyki nie podają tzw. części wspólnej tych dwóch rodzajów pozwoleń, czyli strzelców sportowych posiadających również pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich. Niektórzy analitycy tego zagadnienia – jak chociażby Jarosław Lewandowski – stoją na stanowisku (i słusznie), że liczba osób dysponujących pozwoleniem sportowym lub kolekcjonerskim nie jest równa prostej sumie tych pozwoleń, bo wielu obywateli posiada oba. Czyli nie jest to grupa licząca 118 024 osób, co wynika z sumowania liczby obu pozwoleń z danych statystycznych za rok 2022, ale z pewnością liczba znacznie niższa. Co więcej, statystyki KGP nie zawierają danych dotyczących liczby pozwoleń wydawanych przez Żandarmerię Wojskową (dalej: ŻW)^[19].

Mając na uwadze, że w powyższych dwóch grupach przyrost liczby wydanych pozwoleń na broń był najbardziej dynamiczny^[20], można skonstatować, że przy ogólnym przyroście liczby wszystkich wydanych pozwoleń na broń wielkości 39,12%, w odniesieniu do pozwoleń sportowych sięgnął on między 2017 a 2022 – 126,62%, a w odniesieniu do pozwoleń kolekcjonerskich aż 412,63%.

¹⁷ KGP, *Broń – pozwolenia*.

¹⁸ *Ibidem*.

¹⁹ Lewandowski, „Statystycznie”, 6-7.

²⁰ Rozwadowski, *Pozwolenia na broń*; Redakcja Milmag.pl, *Broń w Polsce w 2022*.

Jednocześnie należy wskazać, iż zarysowuje się widoczny spadek pozwoleń na broń do celów ochrony osobistej^[21] i bardzo niewielki przyrost pozwoleń na broń do celów łowieckich^[22]. Na koniec granicznego roku 2022 liczba pozwoleń na tego rodzaju broń stanowiła 47% wszystkich pozwoleń będących w obiegu^[23]. Mimo, iż pod względem liczby nowych pozwoleń, pozwolenia do celów łowieckich znalazły się na trzecim miejscu w rocznym bilansie za 2022, to jednak wydano ich trzykrotnie mniej niż pozwoleń do celów sportowych. Warto zauważyć, iż liczba pozwoleń łowieckich w grudniu 2022 stanowiła 134 765. Jak zauważa przywołany już powyżej Lewandowski, przekłada się to na liczbę uzbrojonych osób fizycznych w wartości prawie 135 tys. myśliwych, co może stanowić pewną siłę militarną państwa polskiego^[24].

Wracając jednak do danych statystycznych KGP, na dzień 31 grudnia 2022 pozwoleń na broń do celów łowieckich było 134 765, natomiast 1 stycznia 2017 – 122 425. W ciągu sześciu lat nastąpił przyrost zaledwie o 12 340 tego rodzaju pozwoleń, co daje niewielki 10,08% przyrost. Co więcej, gdy porównuje się analizowane czasokresy, widoczny jest również niewielki spadek: mianowicie w latach 2017-2019 nastąpił wzrost o 6 922 pozwoleń, zaś w okresie 2020-2022 – o 5 418 pozwoleń^[25]. Przeliczając liczby faktyczne wydanych pozwoleń na wskaźnik procentowy, między przyjętymi czasookresami nastąpił spadek o 21,73%.

Potencjalna możliwość posiadania kilku rodzajów pozwoleń na broń (np. kolekcjonerskie czy do ochrony osobistej) i przełożenie jej na stan faktyczny, w przypadku tej grupy jest raczej marginalny. Zdecydowanie odwrotnie niż w przypadku strzelców sportowych, z których większość posiada także pozwolenia kolekcjonerskie, szkoleniowe czy pamiątkowe^[26].

²¹ Por. tabela nr 1.

²² Por. tabela nr 1.

²³ Por. tabela nr 1.

²⁴ Lewandowski, „Statystycznie”, 7.

²⁵ KGP, *Broń – pozwolenia*,

²⁶ Lewandowski, „Statystycznie”, 7.

Tabela 2^[27]

Liczba sztuk zarejestrowanej broni						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
sportowy	62 595	76 761	88 777	102 588	123 076	162 368
łowiecki	312 068	322 451	339 320	347 284	356 595	374 079
kolekcjonerski	38 780	59 318	78 006	92 942	132 982	176 836
ochrona osobista	44 882	40 641	37 860	36 689	35 841	35 441
ochrona osób i mienia	10	10	10	10	10	10
rekonstrukcji historycznych	224	240	281	296	327	361
pamiątkowy	2447	2444	2508	2547	2535	2542
szkoleniowy	2601	3418	4474	5337	6844	8425
inny	161	146	174	160	169	156
ogółem	463 768	505 429	551 410	587 853	658 379	760 218

Poza kwestią administracyjnych pozwoleń na broń dla osób cywilnych warto poddać analizie statystykę odnoszącą się do ilości sztuk zarejestrowanej broni palnej, gdyż oba te wskaźniki ani procentowo, ani liczbowo się nie pokrywają. I tak liczba sztuk broni zarejestrowanej do celów kolekcjonerskich w okresie styczeń 2017-grudzień 2019 wzrosła z 22 242 do 78 006 sztuk; jest to przyrost o 55 764, procentowo – 250,71%. Natomiast pomiędzy styczniem 2020 a grudniem 2022 wzrost osiągnął wartość 98 830 sztuk broni^[28], która wynika z różnicy pomiędzy 78 006 sztukami broni w styczniu 2020, a 176 836 sztukami zarejestrowanymi w 2022, procentowo 126,70%.

Liczba sztuk broni do celów sportowych w okresie styczeń 2017-grudzień 2019 wzrosła z 47 577 do 88 777; jest to przyrost o 41 200, procentowo – 86,70%. Natomiast pomiędzy styczniem 2020 a grudniem 2022 wzrost osiągnął wartość 73 591 sztuk broni, która wynika z różnicy pomiędzy 88 777 sztukami broni w styczniu 2020, a 162 368 sztukami zarejestrowanymi w 2022^[29], procentowo 82,90%.

Pozostaje jeszcze liczba zarejestrowanej i posiadanej legalnie broni do celów łowieckich. Jak to już wyżej zaznaczono, jest to zarówno najliczniejsza grupa osób, jak i liczbowo wydanych pozwoleń, co tym samym przekłada się na liczbę sztuk posiadanej broni w tej kategorii. Wskaźnik na grudzień 2022 wykazywał 374 079 sztuk broni. Liczba ta nadal przekracza

²⁷ KGP, Broń – pozwolenia,

²⁸ Por. tabela nr 2.

²⁹ Por. tabela nr 2.

o 34 875 sztuk sumę ilości broni będących w rękach polskich obywateli na podstawie pozwolenia do celów sportowych i kolekcjonerskich, która łącznie wynosi 339 204 sztuk^[30]. W pozostałych kategoriach przyrosty są marginalne, a w niektórych przypadkach odnotowuje się wahania między spadkami, a wzrostem ilości sztuk broni w poszczególnych latach^[31].

Reasumując warto przyjrzeć się także różnicom liczbowym i procentowym, jakie zachodzą między krańcowymi datami dwóch przyjętych czasookresów, zarówno w poszczególnych kategoriach, jak i uwzględniając sumaryczną liczbę posiadanej broni przez obywateli: na grudzień 2019 oraz na grudzień 2022. Niezaprzeczalny jest tutaj dodatni skok liczby broni będącej w rękach obywateli^[32] o prawie 209 tys. sztuk ($\approx 38\%$). W odniesieniu jednak zarówno do całkowitej populacji naszego kraju, jak i wzmocnienia potencjału obronnego obywatelskiego w kontekście art. 85 ust. 1 Konstytucji RP, jest to przyrost znikomy.

Tabela 3^[33]

Porównanie liczby zarejestrowanej broni w roku 2019 i 2022				
	2019	2022	zmiana liczby	Zmiana %
sportowy	88 777	162 368	+ 73 591	+ 82,89%
łowiecki	339 320	374 079	+ 34 759	+ 10,24%
kolekcjonerski	78 006	176 836	+ 98 830	+ 126,70%
ochrona osobista	37 860	35 441	- 2419	- 6,39%
ochrona osób i mienia	10	10	0	0%
rekonstrukcji historycznych	281	361	+ 80	+ 28,47%
pamiątkowy	2 508	2 542	+ 34	+ 1,36%
szkoleniowy	4 474	8 425	+ 3 951	+ 88,31%
inny	174	156	-18	- 10,34%
ogółem	551 410	760 218	208 808	+ 37,87%

Analizując dane statystyczne dotyczące ilości sztuk broni będącej w posiadaniu obywateli można zauważyć, że kolekcjonerzy posiadają średnio 2,99 sztuk broni na osobę, sportowcy – 2,76, a myśliwi – 2,75. Uśredniając zatem wszystkie rodzaje pozwoleń w odniesieniu do ilości sztuk broni

³⁰ KGP, *Broń – pozwolenia*.

³¹ Por. tabela nr 3.

³² Redakcja Milmag.pl, *Broń w Polsce w 2022*.

³³ KGP, *Broń – pozwolenia*.

legalnie zarejestrowanej i posiadanej przez osoby cywilne w kraju (bez danych ŻW), czyli 760 218 sztuk, można skonstatować, iż statystyczny obywatel posiadający pozwolenie na broń jest właścicielem 2,65 sztuki broni^[34]. Co zatem z pozostałą częścią społeczeństwa polskiego w kontekście zagrożeń, które przyniosły ostatnie trzy lata?

2.2. Dane statystyczne w kontekście wpływu polityki państwa na dostęp obywateli do broni palnej

Analiza powyższych statystyk, działań rządu oraz opinii społecznej jednoznacznie wskazuje na wolę i potrzebę wzmocnienia potencjału obronnego Polski. Nie ulega wątpliwości, że kontrakty wojskowe, jakie były zawierane na poziomie Ministerstwa Obrony Narodowej^[35], przyczyniły się do tego wzrostu. Jednak jest to wzrost nieznaczny, biorąc pod uwagę, że wiele z nich jest dopiero w fazie realizacji. Niemniej na zdolności obronne kraju nie wpływa wyłącznie samo wojsko zawodowe, o czym świadczą chociażby mocno rozwijane formacje Wojsk Obrony Terytorialnej. Nie należy jednak przy tym zapominać – i tu odwołam się do powyższych danych statystycznych i przeprowadzanych analiz – że również potencjał obronny skorelowany wokół osób cywilnych posiadających broń palną oraz u znacznej większości z nich wysokie zdolności posługiwania się nią, stanowi o sile militarnej państwa^[36]. Współczesna historia przynosi w tej materii niekwestionowane dowody, jak chociażby sytuacja militarna Finlandii czy Szwajcarii w czasie drugiej wojny światowej^[37].

³⁴ Lewandowski, „Statystycznie”, 9.

³⁵ Łukasz Stach, *Wojna na Ukrainie i rozbudowa Sił Zbrojnych RP: perspektywa Włoch i Hiszpanii*, <https://defence24.pl/sily-zbrojne/wojna-na-ukrainie-i-rozbudowa-sil-zbrojnych-rp-perspektywa-wloch-i-hiszpanii>.

³⁶ Bartosz Nowakowski, „Administrative seizure of firearms. Legislative policy of the state in relation to citizens legally possessing firearms” *Roczniki Administracji i Prawa*, z. 1 (2020): 184; Michał Drewniak, *Wpływ broni palnej na bezpieczeństwo państwa i obywateli*, <http://www.nowastrategia.org.pl/wplyw-broni-palnej-na-bezpieczenstwo-panstwa-i-obywateli/>.

³⁷ Tomasz Borejza, *Wojna zimowa. Finlandia obroniła się przed sowiecką Rosją robiąc jej żołnierzom piekło*, <https://krowoderska.pl/wojna-zimowa-finlandia-obronila-sie-przed-sowiecka-rosja/>; Joanna Lampka, Szymon Orzechowski, *Dlaczego Hitler nie zaatakował Szwajcarii w trakcie II wojny światowej?*, <https://www.blablibliu.pl/2016/12/18/dlaczego-hitler-nie-zaatakowal-szwajcarii-w-trakcie-ii-wojny-swiatowej/>.

Priorytetem polityki państwa powinny stać się konieczne, szybkie i skuteczne działania legislacyjne zmieniające obecny stan prawny, który blokuje powyższy potencjał obywatelski i wielopłaszczyznową realizację art. 85 ust. 1 Konstytucji RP. Wprawdzie na przestrzeni ostatnich dwóch lat wypracowano i wprowadzono kilka zmian legislacyjnych, ale są one co najwyżej kosmetyczne, a znaczna ich część budzi wątpliwości natury prawnej i faktycznej.

W kontekście regulacji, które mimo znikomego potencjału wydają się małym krokiem naprzód, można wskazać ustawę z 26 stycznia 2023 o zmianie ustaw w celu likwidowania zbędnych barier administracyjnych i prawnych^[38], która nowelizuje art. 10 UoBiA. Ustawodawca w/w nowelizacją uznał za ważną przyczynę posiadania broni do celów ochrony osobistej, osób i mienia chęć wzmocnienia potencjału obronnego RP zadeklarowaną przez m.in. żołnierza zawodowego Sił Zbrojnych RP, jeżeli posiada przydzieloną mu broń służbową (art. 10 ust. 3a UoBiA). Drugą pozytywną zmianą (modyfikacja art 15 ust. 4 UoBiA) było odstąpienie od obowiązku przeprowadzania przez myśliwych okresowych badań lekarskich i psychologicznych^[39], który to obowiązek został wprowadzony w 2019 r. do UoBiA^[40] i miał zacząć obowiązywać od 31 marca 2023 r., czyli od chwili zniesienia obostrzeń pandemicznych.

Bez cienia wątpliwości, sytuacja geopolityczna, w szczególności wojna na Ukrainie, wpłynęła również na zmiany w podstawie programowej przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa. Dnia 1 września 2022 wprowadzono nowe treści nauczania, m.in. szkolenie strzeleckie. W szkołach podstawowych jest to teoria bezpiecznego obchodzenia się z bronią, ze stopniowym wprowadzaniem elementów praktycznych. Z kolei w szkołach ponadpodstawowych szkolenie obejmuje podstawy strzelania z częścią praktyczną prowadzoną z wykorzystaniem bezpiecznych narzędzi do ćwiczeń strzeleckich, jak np. broń kulowa, pneumatyczna, repliki broni strzeleckiej (ASG), strzelnice wirtualne albo laserowe. Szkoły, które na terenie swojego powiatu nie mają obecnie dostępu do strzelnic, nie muszą realizować ćwiczeń praktycznych w tym zakresie. Niestety szybkość realizacji tych

³⁸ Ustawa z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustaw w celu likwidowania zbędnych barier administracyjnych i prawnych, Dz. U. z 2023 r., poz. 803.

³⁹ Regina Skibińska, *Sejm zniósł obowiązek cyklicznych badań lekarskich myśliwych, także okulistycznych*, <https://www.prawo.pl/samorzad/obowiazek-badan-lekarskich-i-psychologicznych-mysliwych,518751.html>.

⁴⁰ Obowiązek ten wprowadzono mocą Ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2018 r., poz. 651, art. 4.

zmian programowych budzi wątpliwości, ponieważ obowiązek prowadzenia szkoleń strzeleckich będzie dotyczył wszystkich szkół dopiero od roku szkolnego 2024/2025^[41].

Z wyżej zasygnalizowanym zagrożeniem *implicite* wiąże się polityczny program wspierania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury strzeleckiej „Strzelnica w powiecie”^[42]. Określa on możliwości zwiększenia infrastruktury do wykorzystania w realizacji zadań przez Ministerstwo Obrony Narodowej, poprzez dofinansowywanie zadań jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego, powiatowego i wojewódzkiego, związanych z budową, remontami i utrzymaniem strzelnic oraz rozwijaniem sportu strzeleckiego, w szczególności wśród dzieci i młodzieży oraz organizacji proobronnych. Główne cele, jakie sobie postawiono, to m.in.: zwiększenie infrastruktury strzeleckiej, co umożliwi propagowanie i rozwój sportu strzeleckiego w społeczeństwie, a przez to wzrost sprawności fizycznej obywateli, zwiększenie potencjału bezpieczeństwa militarnego RP, wzrost liczby wyszkolonych pod względem strzeleckim obywateli, stanowiących bazę zasobów rezerw osobowych dla Sił Zbrojnych RP, zwiększenie możliwości prowadzenia szkolenia strzeleckiego przez dzieci i młodzież w wieku szkolnym, organizacje proobronne, a także formacje uzbrojone niewchodzące w skład Sił Zbrojnych RP. Natomiast ideą przedmiotowego programu, z punktu widzenia obronności państwa, ma być pobudzenie zainteresowania i pasji do strzelectwa sportowego dzieci i młodzieży, w szczególności uczniów klas o profilu wojskowym, a także członków organizacji proobronnych, rozwijania ich umiejętności strzeleckich w kierunku możliwości zwiększenia ilości wyszkolonych i świadomych obywateli, którzy mogliby w przyszłości

⁴¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia, Dz.U. z 2022 r., poz. 1705; Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, Dz. U. z 2022 r., poz. 1717.

⁴² Por. Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 lipca 2018 r. w sprawie dofinansowania z budżetu państwa zadań związanych z budową, remontami i utrzymaniem strzelnic oraz rozwijaniem sportu strzeleckiego Dz. U. poz. 1335); Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, Dz. U. z 2018 r., poz. 1530.

wstąpić do Wojsk Obrony Terytorialnej, wojsk operacyjnych, czy też stanowić wyszkolone rezerwy^[43].

3 | Propozycje zmian *de lege ferenda* jako konieczność polityki państwa w umocnieniu potencjału obronnego RP w przestrzeni obywatelskiej

Jakie zatem zmiany legislacyjne należałoby poczynić, aby zwiększyć potencjał obronny państwa polskiego w przestrzeni obywatelskiej? Poniżej zamieszczam kilka propozycji *de lege ferenda* w tej materii z pełną świadomością, że nie wyczerpują one kompleksowo wszystkich potrzeb. Wydają się jednak priorytetowe, a nawet więcej – palące. Jako punkt wyjścia należy przyjąć fundamentalną zasadę, iż prawo do posiadania broni palnej nie należy w Polsce do bezwzględnych praw obywatelskich gwarantowanych w Konstytucji RP, ani w przepisach prawa międzynarodowego, w tym przede wszystkim wspólnotowego^[44]. Podstawę prawną regulującą aktualnie dostęp do broni dla obywateli cywilnych stanowią dwie ustawy oraz jedna dyrektywa UE: kilkakrotnie przywołana już powyżej UoBiA, ustawa z 13 sierpnia 2019 o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym i policyjnym (dalej: UKon.)^[45] oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z 24 marca 2021 w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni (dalej dyrektywa UE)^[46].

⁴³ Por. Bartosz Nowakowski, „Kompetencje organu administracji publicznej w zakresie zatwierdzania regulaminu strzelnicy. Propozycje zmian *de lege ferenda*” *Zeszyty Prawnicze BAS*, nr 4 (2020): 43-58; Wojsko Polskie, *Strzelnica w powiecie*, <https://www.wojsko-polskie.pl/zostanzolnierzem/strzelnica-w-powiecie/>.

⁴⁴ Bartosz Nowakowski, „Administracyjne cofnięcie pozwolenia na broń. Polemika na kanwie przypadków regulowanych art. 18 ustawy o broni i amunicji” *Roczniki Administracji i Prawa*, z. specjalny nr 19 (2019): 186.

⁴⁵ Ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, Dz.U. 2019 poz. 1214.

⁴⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/555 z dnia 24 marca 2021 r. w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni (tekst jednolity),

W pierwszej kolejności należy odnieść się do stanu prawnego i faktycznego implementacji dyrektywy UE jako takiej. Obowiązujące przepisy wdrażają jej zapisy, ale dzieje się to opieszale, w niewielkim zakresie i niekonsekwentnie. Co ciekawe, większość została wdrożona do UKon., ze swojej definicji dotyczącej wyłącznie przedsiębiorców, a nie do UoBiA, zatem oddziaływanie tych wdrożeń na zwykłych posiadaczy broni jest niejednoznaczne i znikome. Od podpisania przez RP traktatu akcesyjnego, stanowiącego prawną podstawę przystąpienia naszego kraju do UE i jego realizacji poprzez członkostwo Polski z dniem 1 maja 2004, UoBiA wciąż nie jest zgodna z dyrektywą. Zatem palącą wręcz koniecznością powinno stać się kompleksowe dostosowanie UoBiA na zgodną z dyrektywą UE, tak aby przede wszystkim nową „cyfrową” ustawą zastąpić starą „analogową”^[47]. Brak funkcjonowania w obrębie RP elektronicznego systemu gromadzenia i analizowania danych dotyczących pozwoleń, nakazanego dyrektywą UE, jest problematyczne m.in. w płaszczyźnie sprawnego pozyskiwania precyzyjnych danych w tym obszarze. Czy jednak jest to możliwe w kontekście wręcz przeciwnych działań państwa, czego przykładem może być rozporządzenie z dnia 11 sierpnia 2023 w sprawie wzorów dokumentów związanych z posiadaniem broni^[48], które *de facto* oznacza, że administracja rządowa utrwała niezgodny z dyrektywą UE stan faktyczny, pozostając nadal przy dokumentach papierowych?

Po drugie, w odniesieniu do tego, co zostało powyżej zasygnalizowane, szczególnie dotyczy to broni kategorii A6 (samopowtarzalnej, wytworzonej z podzespołów broni samoczynnej) oraz kategorii A7 (broni samopowtarzalnej centralnego zapłonu, z magazynkami o większej pojemności) – dyrektywa UE dość szczegółowo reguluje warunki dostępu do takiej broni, a polskie przepisy w ogóle jej nie uwzględniają. Przy czym w/w warunki dyrektywy UE nie są wcale bardziej rygorystyczne niż obecne polskie kryteria uzyskania pozwolenia na broń do celów sportowych. Więcej, kategorie dyrektywy UE są już wprowadzone do UKon., ale nie są wprowadzone do

Dz. Urz. UE L 115/1. Na marginesie należy zauważyć, że choć w nazwie zapisano „tekst jednolity” jednak nie wyczerpuje tego pojęcia w polskim rozumieniu tego terminu choćby dlatego, że w swoim art. 26 uchyla w całości poprzednią dyrektywę 91/477/EWG, wraz z jej obiema nowelizacjami (z lat 2008 i 2017).

⁴⁷ Jarosław Lewandowski, „20. Rok w Unii Europejskiej: z bronią, czy bez broni?” *Strzałpl. Pro libertate*, 5 (2023): 6-8.

⁴⁸ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie wzorów dokumentów związanych z posiadaniem broni, Dz.U. 2023 poz. 1316. Por. także Wyrok WSA w Warszawie z dnia 24.01.2013 r., II SA/Wa 2042/12, LEX nr 1325998.

UoBiA – co daje niekompatybilny stan prawny i powoduje wątpliwości, choćby w przypadku wpisów do Europejskiej Karty Broni Palnej. Pomijam już kwestię licznych i zbędnych komplikacji administracyjnych w obrocie bronią na terenie kraju. Rodzi to też poważne niebezpieczeństwo utrudnień przy rejestracji broni kategorii A6 i A7 w przyszłości. Postulowane jest zatem pilne wprowadzenie do UoBiA wszystkich kategorii dyrektywy UE – przez co możliwe stałoby się określenie zasad dostępu nie tylko do broni kategorii C i B, ale także do broni kategorii A, w sposób tak przyjazny dla posiadaczy broni, jak to jest określone w ramach dyrektywy UE^[49].

Po trzecie, pozwolenia na broń są nadal klasyfikowane według deklarowanego celu użycia. Skutkiem tego jest konieczność uzyskania przez jedną osobę kilku pozwoleń, o ile chce mieć dostęp do broni różnego rodzaju. Konieczne wydaje się zatem jak najpilniejsze odejście od pozwoleń „do celu”^[50] na rzecz czterech poziomów pozwolenia – na broń kategorii C; B + C; A6 + A7 + B + C i na wszystkie kategorie A + B + C. W efekcie takiego rozwiązania jedna osoba będzie mogła posiadać jedno pozwolenie z możliwością podwyższenia jego kategorii po spełnieniu określonych prawem przesłanek^[51].

Po czwarte, pożądane jest odejście od określenia w decyzji administracyjnej liczby sztuk i rodzaju broni, a tym samym obligatoryjności posiadania zaświadczenia do zakupu broni^[52]. Liczba sztuk i rodzaj broni wynikałyby zatem *ipso facto* z rodzaju pozwolenia, czyli odpowiadałyby danej kategorii broni. Tyma samym zakup broni byłby realizowany na podstawie uzyskanego pozwolenia na broń, a nie zaświadczenia.

⁴⁹ Rozwadowski, *Pozwolenia na broń*.

⁵⁰ Aleksander Herzog, „Ustawa o broni i amunicji po nowelizacji”, *Prokuratura i Prawo* 10 (2011): 71. Por. także: wyrok NSA z 29.09.2022 r., II OSK 2846/19, LEX nr 3434807; wyrok NSA z 07.04.2022 r., II GSK 265/22, LEX nr 3452208; wyrok WSA w Warszawie z 15.11.2021 r., VI SA/Wa 2449/21, LEX nr 3291528; wyrok WSA w Lublinie z 12.10.2021 r., III SAB/Lu 16/21, LEX nr 3267535; wyrok WSA w Warszawie z 23.11.2021 r., VI SA/Wa 1660/21, LEX nr 3294485; wyrok WSA w Warszawie z 10.08.2021 r., VI SA/Wa 1639/21, LEX nr 3310920; wyrok WSA w Warszawie z 21.05.2021 r., II SAB/Wa 794/20, LEX nr 3313270; wyrok WSA w Warszawie z 11.05.2021 r., II SA/Wa 2438/20, LEX nr 3279801; wyrok WSA w Warszawie z 23.04.2021 r., II SA/Wa 2432/20, LEX nr 3265916; wyrok WSA w Warszawie z 03.02.2021 r., II SA/Wa 778/20, LEX nr 3195703.

⁵¹ Jarosław Lewandowski, „O co chodzi w sprawie ustawy?” *Strzałpl. Pro libertate*, 5 (2022): 8.

⁵² Lewandowski, „O co chodzi w sprawie ustawy”, 8. Por. także: Wyrok WSA w Opolu z 05.03.2020 r., II SA/Op 18/20, LEX nr 2939092.

Wreszcie po piąte, zasady przechowywania broni, aktualnie określane w drodze rozporządzenia wykonawczego^[53], powinny być regulowane w drodze ustawy legislacyjnie mającej wyższą rangę niż rozporządzenie i bardziej uniwersalny zakres. Sprecyzowałyby to jasno wymogi przechowywania broni i tym samym wykluczyłyby liczne wątpliwości dotyczące obowiązywalności norm technicznych. Natomiast przypadki faktyczne krótkotrwałego przechowywania broni, np.: w zamkniętej przestrzeni bagażowej pojazdu, zabezpieczonego przed otwarciem przez osoby trzecie (co umożliwiała np. tankowanie samochodu), w ogóle nie są regulowane prawnie w UoBiA^[54].

4 | Podsumowanie

Reasumując, w kontekście omawianego zagadnienia należy mieć na uwadze, że obowiązujące przepisy UoBiA weszły w życie 20 marca 2000, czyli prawie ćwierć wieku temu. Część z nich swój rodowód czerpie jeszcze z peereloskiej UoBiA z 1961^[55]. Obecna UoBiA, pomimo kilku kosmetycznych nowelizacji, w swojej zasadniczej i faktycznej warstwie zmieniała się tylko raz – w 2011, co w praktyce otworzyło nieco szerszy dostęp obywateli do broni. Nowelizacja ta zniosła bowiem uznaniowość organów administracji państwowej, co w nieznacznym stopniu mogło wskazać politykę państwa jako działania mające na celu zwiększenie potencjału obronnego RP. Biorąc ponadto przywołane wyżej badania i dane statystyczne oraz

⁵³ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 sierpnia 2014 r. w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji, Dz.U. 2014 poz. 1224; Cezary Kąkol, *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz* (Warszawa: Wolters Kluwer, 2021), 254-262; Rafał Mikowski, „Kilka uwag o podstawach prawnych ograniczeń dostępu do broni palnej w Polsce” *Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd Prawa i Administracji*, CVX (2018): 168; Sebastian Maj, *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz*, LEX nr 587551762. Por. także: postanowienie NSA z 08.01.2014 r., II GSK 2311/13, LEX nr 1426690; wyrok NSA z 06.05.2008 r., I OSK 785/07, LEX nr 471497; wyrok NSA z 04.09.2014 r., II OSK 538/13, LEX nr 1664482; wyrok WSA w Krakowie z 23.07.2012 r., II SA/Kr 745/12, LEX nr 1228983; wyrok WSA w Warszawie z 29.04.2021 r., II SA/Wa 1704/20, LEX nr 3265912; wyrok WSA w Warszawie z 29.04.2021 r., II SA/Wa 1706/20, LEX nr 3265775.

⁵⁴ Jarosław Lewandowski, „Nowa ustawa o broni i amunicji – co przyniosłaby dla posiadaczy broni?”, *Strzałpl. Pro libertate*, 7-8 (2023): 8.

⁵⁵ Ustawa z dnia 31 stycznia 1961 r. o broni, amunicji i materiałach wybuchowych, Dz.U. 1961 nr 6 poz. 43.

nieznaczne działania polityczne, legislacyjne i resortowe w przedmiocie zagadnienia, można byłoby skonstatować bardzo ostrożnie, że wzrasta potencjał obronny państwa w warstwie obywatelskiej. W kontekście jednak potencjalnej polityki państwa w tym zakresie byłoby to niestety twierdzenie zbyt daleko idące. Przyjmując to, co wyżej zostało powiedziane (że w rękach polskich obywateli znajduje się ponad 760 tysięcy sztuk broni), dodając do tego zapasy rządowe, czyli uzbrojenie strzeleckie 164 tys. żołnierzy, 105 tys. funkcjonariuszy Policji oraz agencji i służb uzbrojonych (np. SOP, SW), nie wliczając zapasów mobilizacyjnych, których stan jest bliżej nieznan, a zapewne po wybuchu wojny na Ukrainie znacznie uszczuplony, mamy średnio 2,75 sztuk broni na 100 obywateli. Ponadto, wyłączając statystycznie z tego zestawienia osoby niezdolne do posługiwania się bronią (np. osoby chore i dzieci) oraz broń zasadniczo nie nadającą się do walki (karabinki i pistolety sportowe chociażby na nabój .22 lr. czy .32S&W), statystycznie otrzymamy około 3 sztuki broni na 100 obywateli polskich zdolnych do posługiwania się bronią. A *contrario*, ujmując rzecz czysto matematycznie, w przypadku ewentualnego konfliktu zbrojnego, pozostałe 97 osób nie stanowi żadnego czynnika odstrasżającego dla ewentualnego agresora, a przeciż w ostateczności taki jest cel polityki państwa we wzmacnianiu potencjału obronnego RP^[56]. Ponadto, należy mieć jeszcze na uwadze, o czym była mowa powyżej, że osoby mające po kilka pozwoleń (do różnych celów) są w tych statystykach ujęte kilkakrotnie – na przykład wielu posiadaczy pozwoleń do celów sportowych ma dziś jednocześnie pozwolenie do celów kolekcjonerskich. Czyli podane wartości świadczą wyłącznie o liczbie wydanych decyzji administracyjnych, a nie o liczbie osób posiadających broń, a to bardzo duża różnica.

Po drugie, na powyższe nakłada się „bałagan” legislacyjny w szerokim tego słowa znaczeniu. Zaproponowane powyżej propozycje zmian *de lege ferenda* to tylko kropla w morzu już nie tylko potrzeb, ale wręcz konieczności. Co więcej, są one nie tylko pilne, ale wręcz palące po to, aby usunąć z praktycznej przestrzeni stosowania przedmiotowego prawa wadliwe zapisy, jak chociażby zapis z ustawy z dnia 26 stycznia 2023 o zmianie ustaw w celu likwidowania zbędnych barier administracyjnych i prawnych, łączący dwa różne cele posiadania broni: ochronę osobistą oraz ochronę osób i mienia, pomijając już absurdalność koncepcji wzmacniania potencjału obronnego kraju za pomocą pozwoleń wydanych na broń krótką^[57].

⁵⁶ Lewandowski, „Statystycznie”, 9-10.

⁵⁷ Ustawa z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustaw w celu likwidowania zbędnych barier administracyjnych i prawnych, Dz.U. 2023 poz. 803.

Wreszcie trzecia konkluzja – jak ma rozwijać się potencjał obronny kraju w warstwie obywatelskiej, gdy po 25 latach obecności Polski w NATO nadal niewydolny pozostaje argument nadrzędny, czyli przemysł obronny państwa i nie ma cienia wątpliwości, iż przyczyn takiego stanu rzeczy należy szukać w wadliwej polityce państwa w tym zakresie. Przykładowo 13 grudnia 2023 zakończył się nabór wniosków w unijnym programie finansowania amunicji ASAP. Z Polski wnioski złożyły tylko trzy firmy: Zakłady Metalowe Dezamet z Nowej Dęby, Mesko ze Skarżyska-Kamiennej i Zakłady Chemiczne Nitro-Chem z Bydgoszczy. Z wniosków, które wpłynęły z całej UE, Komisja Europejska zatwierdziła 31 projektów w zakresie produkcji materiałów wybuchowych, materiałów pędnych i prochów, naboju artyleryjskich, pocisków raketowych oraz w zakresie testowania. Polsce przypadł tylko jeden pozytywnie rozpatrzony wniosek – dla Zakładów Metalowych Dezamet z Nowej Dęby i to wyłącznie w wysokości 20% dotacji do proponowanej przez Dezamet kwoty. Niemcy natomiast otrzymały osiem pozytywnie zaopiniowanych wniosków, Francja – pięć, nawet ośmiokrotnie mniejsza od Polski Słowacja otrzymała trzy pozytywnie zaopiniowane wnioski, a ponad czterokrotnie mniejsze Czechy – dwa^[58]. Niestety, kierunek zarządzania potencjałem obronnym RP zmieniających się na scenie politycznej ugrupowań pozostaje taki sam – upaństwowienie przemysłu zbrojeniowego – w przeciwieństwie chociażby do przywołanych przykładowo powyżej państw UE. Wciąż mylone są bowiem zasadnicze pojęcia „polski”, „państwowy” i „polityczny”, a to skutkuje – mimo zagrożeń geopolitycznych – powolnymi i zazwyczaj słabymi, a niekiedy wadliwymi legislacyjnie zmianami w obrębie poruszanego zagadnienia.

Bibliografia

Borejza Tomasz, *Wojna zimowa. Finlandia obroniła się przed sowiecką Rosją robiąc jej żołnierzom piekło*. <https://krowoderska.pl/wojna-zimowa-finlandia-obronila-sie-przed-sowiecka-rosja/>.

⁵⁸ Por. Rafał Muczyński, *Program ASAP: 2 mld EUR dla europejskiego przemysłu na produkcję amunicji*, <https://milmag.pl/program-asap-2-mld-eur-dla-europejskiego-przemyslu-na-produkcje-amunicji/>.

- Drewniak Michał, *Wpływ broni palnej na bezpieczeństwo państwa i obywateli*. <http://www.nowastrategia.org.pl/wpływ-broni-palnej-na-bezpieczenstwo-panstwa-i-obywateli/>.
- Perfecki Wiktor, *Polacy zbroją się na potęgę. Liczba pozwoleń na broń wystrzeliła*. <https://www.rp.pl/spoleczenstwo/art35744532-polacy-zbroja-sie-na-potege-liczba-pozwolen-na-bron-wystrzelila>.
- Frag Out! Magazine – firearms, military, tactical. *Broń palna w Polsce - policyjne statystyki AD 2022*. <https://www.youtube.com/watch?v=xUkx5wdwB9Q>.
- Herzog Aleksander, „Ustawa o broni i amunicji po nowelizacji” *Prokuratura i Prawo*, 10 (2011): 64-82.
- Kąkol Cezary, *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz*. Warszawa: Wolters Kluwer, 2021.
- Komenda Główna Policji, *Broń – pozwolenia*, <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/bron/186394,Bron-pozwolenia.html>.
- Lampka Joanna, Szymon Orzechowski, *Dlaczego Hitler nie zaatakował Szwajcarii w trakcie II wojny światowej?*. <https://www.blabliblu.pl/2016/12/18/dlaczego-hitler-nie-zaatakowal-szwajcarii-w-trakcie-ii-wojny-swiatowej/>.
- Lewandowski Jarosław, „20. Rok w Unii Europejskiej: z bronią, czy bez broni?” *Strzałpl. Pro libertate*, 5 (2023): 6-8.
- Lewandowski Jarosław, „Nowa ustawa o broni i amunicji – co przyniosłaby dla posiadaczy broni?” *Strzałpl pro libertate*, 7-8 (2022): 6-10.
- Lewandowski Jarosław, „O co chodzi w sprawie ustawy?” *Strzałpl. Pro libertate*, 5 (2022): 6-9.
- Lewandowski Jarosław, „Statystycznie jest coraz lepiej” *Strzałpl. Pro libertate*, 3 (2023): 6-10.
- Maj Sebastian, *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz*. LEX nr 587551762.
- Mikowski Rafał, „Kilka uwag o podstawach prawnych ograniczeń dostępu do broni palnej w Polsce” *Acta Universitatis Wratislaviensis, Przegląd Prawa i Administracji*, CVX (2018): 163-174.
- Ministerstwo Zdrowia, *Pierwszy przypadek koronawirusa w Polsce*. <https://web.archive.org/web/20200304112521/https://www.gov.pl/web/zdrowie/pierwszy-przypadek-koronawirusa-w-polsce>.
- Muczyński Rafał, *Program ASAP: 2 mld EUR dla europejskiego przemysłu na produkcję amunicji*. <https://milmag.pl/program-asap-2-mld-eur-dla-europejskiego-przemyslu-na-produkcje-amunicji/>.
- Nowakowski Bartosz, „Administracyjne cofnięcie pozwolenia na broń. Polemika na kanwie przypadków regulowanych art. 18 ustawy o broni i amunicji” *Roczniki Administracji i Prawa*, z. spec. Nr 19 (2019): 185-202.

- Nowakowski Bartosz, „Administrative seizure of firearms. Legislative policy of the state in relation to citizens legally possessing firearms” *Roczniki Administracji i Prawa*, z. 1 (2020): 183-199.
- Nowakowski Bartosz, „Kompetencje organu administracji publicznej w zakresie zatwierdzania regulaminu strzelnicy. Propozycje zmian de lege ferenda” *Zeszyty Prawnicze BAS*, nr 4 (2020): 43-58.
- Nowosielska Paulina, Otto Patrycja, *Polacy ruszyli po broń palną. Kolekcjonerzy i sportowcy uzbrojeni po zęby*. <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/kraj/artykuly/8661048,bron-palna-pozwolenie-na-bron-kolekcyjnerska-sportowa.html>.
- Polska Agencja Prasowa, *Rosja opublikowała propozycje „gwarancji bezpieczeństwa”, których chce od zachodu*, <https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C1030926%-2Cro-sja-opublikowala-propozycje-gwarancji-bezpieczenstwa-ktorych-chce-od>.
- Polska Agencja Prasowa, *Ukraiński MSW: rozpoczęła się inwazja, doszło do ataków rakietowych na Kijów i Charków*, <https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C1089875%-2Cukrainskie-msw-rozpoczela-sie-inwazja-doszlo-do-atakow-rakietowych-na>.
- Redakcja Milmag.pl, *Broń w Polsce w 2022: Wzrost w roku wojny*, <https://milmag.pl/bron-w-polsce-w-2022-wzrost-w-roku-wojny/>.
- Rozwadowski Maciej, *Pozwolenia na broń oraz broń w Polsce w latach 2014-2022 – analiza statystyk Policji*, <https://trybun.org.pl/2023/02/26/pozwolenia-na-bron-ora-z-bron-w-polsce-w-latach-2014-2022-analiza-statystyk-policji/>.
- Skibińska Regina, *Sejm zniósł obowiązek cyklicznych badań lekarskich myśliwych, także okulistycznych*, <https://www.prawo.pl/samorzad/obowiazek-badan-lekarskich-i-psychologicznych-mysliwych,518751.html>.
- Sobolak Justyna, *Polacy zbroją się na potęgę. Liczba pozwoleń na broń wystrzeliła. Mamy nowe dane*, <https://businessinsider.com>.
- Stach Łukasz, *Wojna na Ukrainie i rozbudowa Sił Zbrojnych RP: perspektywa Włoch i Hiszpanii*, <https://defence24.pl/sily-zbrojne/wojna-na-ukrainie-i-rozbudowa-sil-zbrojnych-rp-perspektywa-wloch-i-hiszpanii>.
- TACC, *Путин объявил о начале военной операции на Украине*, <https://tass.ru/politika/13825671>.
- Wilk Andrzej, *Rosyjska demonstracja siły na Białorusi i oceanie światowym, Ośrodek Studiów Wschodnich*, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2022-01-24/rosyjska-demonstracja-sily-na-bialorusi-i-oceanie-swiatowym>.
- Wojsko Polskie, *Strzelnica w powiecie*, <https://www.wojsko-polskie.pl/zostanzolnierzem/strzelnica-w-powiecie/>.

